

พาทักษะภาษาไทย

ช่วงชั้นที่ ๓

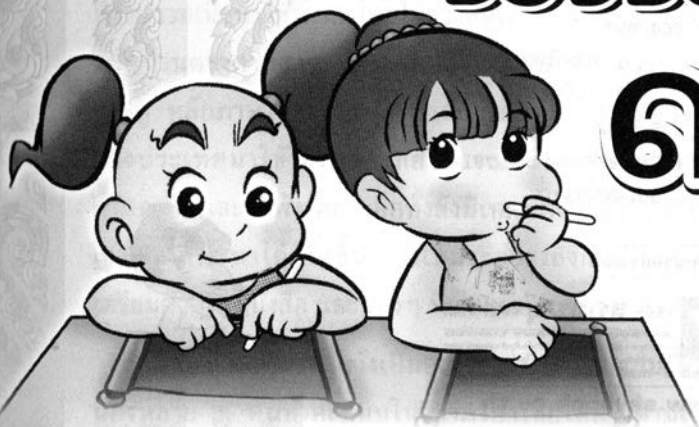

ตรงตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ม.๑-๒-๓

พจนานุกรมภาษาไทย

ช่วงชั้นที่

๓

โดย...พ่ายวิภากรม

บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

SKYBOOK COMPANY LIMITED

515/270-8 ถนนพหลโยธิน แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 12130

โทร. 0-2958-1125-7, 0-2567-5119 โทรสาร 0-2567-5105

e-mail: sales@skybook.co.th

www.skybook.co.th

“พหุภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3”

พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2550

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย ห้ามคัดลอกถ่ายเอกสารหรือพิมพ์
หรือวิธีหนึ่งวิธีใดของหนังสือเล่มนี้ก่อนได้รับอนุญาตจากบริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

ราคา 95 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

พหุภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 -- ปทุมธานี : สกายบุ๊กส์, 2550.

264 หน้า

1. ภาษาไทย -- การใช้ภาษา

I. ชื่อเรื่อง

495.9182

ISBN : 978-974-389-791-7

S7901-30-08-07

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

SKYBOOK COMPANY LIMITED

518/278-8 อ.โพนทอง จ.ขอนแก่น 40130

โทร. 0-2988-1125-7, 0-2987-5119 โทรสาร 0-2987-5105

e-mail: sales@skybook.co.th

www.skybook.co.th

หากท่านผู้อ่านซื้อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยบริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด และพบว่าหนังสือสลับหน้า
พิมพ์ไม่ชัดเจน หน้าขาดหายไม่ครบ หรือความบกพร่องอื่นใดอันเนื่องมาจากการกระบวนการพิมพ์
และการเข้าเล่ม กรุณาส่งหนังสือมาที่บริษัทฯ เพื่อรับหนังสือเล่มใหม่

พิมพ์ที่ บริษัท พี เอ็น เค แอนด์ สกายพรีนตติ้ง จำกัด

โทรศัพท์: 0-2812-1484, 0-2812-2265

หนังสือ พกหลักภาษาไทย ช่วงชั้นที่ ๓ เล่มนี้ เป็นหนังสือที่รวบรวมเนื้อหาวิชาภาษาไทยในช่วงชั้นที่ ๓ (ม.๑, ๒, ๓) ไว้อย่างครบถ้วนตรงตามสาระ เช่น การอ่าน การเขียน การพูด การฟัง การดู หลักภาษา คำราชาศัพท์และคำสุภาพ การยืมคำจากภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม และคำสุภาษิตและคำพังเพย อีกทั้งยังมีเทคนิคช่วยจำที่ช่วยให้น้องๆ เข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น จึงเหมาะสมอย่างยิ่งกับน้องๆที่กำลังเตรียมตัวอ่านหนังสือ และน้องๆ ที่อ่านเพื่อทบทวนบทเรียน

พี่ๆ ทีมงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะช่วยให้น้องหลาย ๆ คนทำคะแนนในวิชาภาษาไทยได้ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ฝ่ายวิชาการ

บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

บทที่ ๑	การอ่าน.....	๗
❖	ความหมายของการอ่าน.....	๗
❖	จุดประสงค์ของการอ่าน.....	๗
❖	คุณสมบัติของนักอ่านที่ดี.....	๙
❖	ประโยชน์ของการอ่านหนังสือ.....	๙
❖	หลักเกณฑ์การอ่าน.....	๑๑
บทที่ ๒	การเขียน.....	๓๗
❖	ความหมายของการเขียน.....	๓๗
❖	จุดประสงค์ของการเขียน.....	๓๗
❖	องค์ประกอบของการเขียน.....	๔๑
❖	ภาษาที่ใช้ในการเขียน.....	๔๒
❖	การเขียนในรูปแบบต่างๆ.....	๔๖

บทที่ ๓ การพูด การฟัง การดู..... ๗๗

- ❖ ความหมายของการพูด.....๗๘
- ❖ หลักการพูดที่ดี.....๗๘
- ❖ องค์ประกอบของการพูด..... ๘๐
- ❖ ประเภทของการพูด..... ๘๑
- ❖ จุดประสงค์ของการพูด..... ๘๒
- ❖ การพูดในโอกาสต่าง ๆ..... ๘๕
- ❖ จุดประสงค์ของการฟังและการดู..... ๘๘
- ❖ หลักในการเลือกฟังและการดูสื่อ.....๘๘

บทที่ ๔ หลักภาษา.....๙๒

- ❖ พยัญชนะ.....๙๒
- ❖ สระ.....๙๘
- ❖ วรรณยุกต์..... ๑๐๓
- ❖ คำ.....๑๐๗
- ❖ กลุ่มคำหรือวลี..... ๑๒๖
- ❖ คำพ้อง..... ๑๔๕
- ❖ เครื่องหมายประกอบคำ..... ๑๔๗
- ❖ ประโยค..... ๑๕๐
- ❖ ระดับของภาษา..... ๑๖๐

บทที่ ๕	คำราชาศัพท์และคำสุภาพ.....	๑๖๑
❖	ความหมายของคำราชาศัพท์.....	๑๖๑
❖	บุคคลที่ใช้ราชาศัพท์.....	๑๖๑
❖	ที่มาของคำราชาศัพท์.....	๑๖๒
❖	คำราชาศัพท์เฉพาะหมวด.....	๑๖๓
บทที่ ๖	การยืมคำจากภาษาต่างประเทศ	
	มาใช้ในภาษาไทย	๒๐๑
❖	ภาษาบาลี-สันสกฤต.....	๒๐๑
❖	ภาษาเขมร.....	๒๐๖
❖	ภาษาจีน.....	๒๐๘
❖	ภาษาอังกฤษ.....	๒๑๒
บทที่ ๗	วรรณคดีและวรรณกรรม.....	๒๑๔
❖	ความหมาย.....	๒๑๔
❖	ฉันทลักษณ์.....	๒๑๕
❖	ความแตกต่างระหว่างวรรณกรรม และวรรณคดี.....	๒๓๔
❖	แนวคิดและค่านิยมในวรรณกรรม.....	๒๓๕
❖	ภาคผนวก เรื่อง คำสุภาษิตและคำพังเพย.....	๒๓๖
	บรรณานุกรม.....	๒๖๑

๑. ความหมายของการอ่าน

การอ่าน คือ กระบวนการรับสาร โดยมีผู้เขียนเป็น
ผู้ส่งสารผ่านทางตัวอักษร

๒. จุดประสงค์ของการอ่าน

๒.๑ อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้

๒.๒ อ่านเพื่อตอบสนองความอยากรู้

๒.๓ อ่านเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

๒.๔ อ่านเพื่อเพิ่มฐานะทางสังคม

๒.๕ อ่านเพื่อต้องการทราบข่าวสารข้อเท็จจริง

๓. ความสำคัญของการอ่าน

๓.๑ การอ่านเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกและความต้องการของแต่ละคน

๓.๒ การอ่านช่วยให้เราสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๓.๓ การอ่านเป็นวิธีถ่ายทอดทางวัฒนธรรมไปยังอนุชนรุ่นหลังโดยไม่จำกัดจำนวนผู้อ่าน

๓.๔ การอ่านหนังสือวิชาการถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนเกี่ยวกับการอ่านขั้นสูงขึ้นไป

๓.๕ การอ่านทำให้ประสบผลสำเร็จในวิชาของการทำงาน

๔. คุณสมบัติของนักอ่านที่ดี

๔.๑ ควรสร้างนิสัยของตนเองให้เป็นผู้รักในการ
อ่านหนังสือทุกประเภท

๔.๒ ควรจดบันทึกข้อความที่เห็นว่ามีน่าสนใจ ให้
ความรู้ หรือแปลกใหม่

๔.๓ ควรจับสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านให้ได้

๔.๔ ควรเป็นคนช่างสังเกต

๕. ประโยชน์ของการอ่าน

๕.๑ ได้รับความรู้เพิ่มเติม

๕.๒ ช่วยให้เป็นคนฉลาดและรอบรู้

๕.๓ ช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

๕.๔ ช่วยให้นำความรู้มาแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองได้

๕.๕ ช่วยให้ความบันเทิงและผ่อนคลายความตึงเครียด

๕.๖ ช่วยให้สามารถตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับตนเองได้

๕.๗ ช่วยให้สามารถพัฒนาทางด้านอาชีพจนสามารถแข่งขันกับบุคคลอื่นได้

๖. การสร้างนิสัยรักการอ่าน

๖.๑ สร้างแรงจูงใจ

๖.๒ สร้างโอกาสและหาเวลาอ่าน

๖.๓ เริ่มต้นการอ่านจากเรื่องที่ตนสนใจหรือเรื่องที่ชอบ

๖.๔ พูดคุยกับนักอ่านหรือผู้ที่ชอบอ่านหนังสือ

๖.๕ ตั้งความหวังให้กับตนเอง

๖.๖ ฝึกพิจารณา

๖.๗ ฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการอ่าน

ขึ้นเรื่อย ๆ

๗. หลักเกณฑ์การอ่าน

หลักเกณฑ์การอ่านคำในภาษาไทย สามารถแบ่ง
ออกได้เป็น ๔ ประการ ดังนี้

๗.๑ การอ่านตามหลักเกณฑ์ของภาษา

๗.๑.๑ หลักการอ่านคำในภาษาไทย

ก. คำไทยที่มีมากกว่า ๑ พยางค์

มักอ่านตรงตัว เช่น บบบาน ทบทวน อดทน เป็นต้น

ข. คำไทยที่เป็นพยางค์โดด จะมีรูปวิสรรชนีย์หรือไม่ก็ตามให้อ่านออกเสียงสระอะท้ายพยางค์เต็มมาตรา เช่น ธ ฦ ปะ คละ เป็นต้น

ค. คำไทยที่มีมากกว่า ๑ พยางค์ พยางค์สุดท้ายของคำมีรูปวิสรรชนีย์ให้ออกเสียงสระอะท้ายพยางค์เต็มมาตรา เช่น ชำระ เกะกะ เอะอะ เป็นต้น

ง. คำไทยที่มีมากกว่า ๑ พยางค์ บางคำไม่มีรูปวิสรรชนีย์ แต่อ่านออกเสียงตัวสะกดโดยมีเสียงสระอะกึ่งมาตรา เช่น

จกจั่น อ่านว่า จัก - กะ - จั่น

ตุ๊กตา อ่านว่า ตุ๊ก - กะ - ตา เป็นต้น

๗.๑.๒ หลักการอ่านอักษรควบ

อักษรควบ คือ คำที่มีพยัญชนะ ๒ ตัว รวมอยู่ในรูปสระเดียวกัน อักษรที่ควบ ได้แก่ ร ล ว

อ่านเพิ่มหน่อยนะ

การอ่านอักษรควบ ร ล ฌ
คำที่มีตัว ร บางคำก็อ่านออกเสียง
ร แต่บางคำก็ไม่ออกเสียง ร นะจ๊ะ
เช่น จริ่ง ทราบ เป็นต้น
ส่วนคำที่มีตัว ล และ ฌ ต้อง
ออกเสียง ล และ ฌ เสมอนะจ๊ะ

อักษรควบแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ อักษร
ควบแท้ และอักษรควบไม่แท้

ก. อักษรควบแท้ คือ คำที่เกิดจากพยัญชนะ ๒ ตัว
ควบกล้ำอยู่ในสระตัวเดียวกัน เวลาอ่านต้องออกเสียง
พยัญชนะ ๒ ตัวพร้อมกัน

อักษรควบแท้ทั้งหมด ๑๒ เสียง คือ

กร	กล	กว
คร	คล	คว
ปร	ปล	
พร	พล	
ตร	ทร	

อักษรควบแท้ทั้งหมด ๑๖ รูป คือ

กร	กล	กว
ขร	ขล	ขว
คร	คล	คว
ปร	ปล	
พร	พล	
	ผล	
ตร		

อ่านเพิ่มหน่อยนะ

อักษรควบแท้
เวลาออกเสียงจะต้องออกเสียง
พยัญชนะแล้วตัวควบกล้ำ
พร้อม ๆ กันนะจ๊ะ

- ข. อักษรควบไม่แท้ เวลาอ่านจะออกเสียงเฉพาะ
พยัญชนะตัวหน้าเพียงตัวเดียวหรือเปลี่ยนเสียงไปเลย เช่น
- สร้าง อ่านว่า ส้าง (ออกเสียงเฉพาะตัวหน้า)
ทรัพย์ อ่านว่า ชับ (เปลี่ยนเสียง)

อ่านเพื่อสนุกสนาน

อักษรควบไม่แท้

เวลาออกเสียงจะออกเสียงเฉพาะ
พยัญชนะตัวหน้าให้ดังชัดได้ชัดและ
ไม่ออกเสียงตัว ร มีทั้งหมด ๔ ตัว
คือ

จร ชร ศร สร
เช่น เช่น เช่น เช่น
จริง ไร่ ธีร์ สร้าง
เป็นต้น

และอาจเปลี่ยนเสียงไปเลย คือ
ตัว ทร ออกเสียง ช เช่น
ทรัพย์ อ่านว่า ชัป
ทราบ อ่านว่า ชาบ
ทราบ อ่านว่า ชาย เป็นต้น

๗.๑.๓ หลักการอ่านอักษรนำ

อักษรนำ คือ คำที่มีพยัญชนะ ๒ ตัวรวมในสระเดียวกัน พยัญชนะตัวหน้าจะออกเสียงสระอะ และจะบังคับเสียงพยัญชนะตัวหลังให้มีเสียงติดไปจากเดิม

การอ่านอักษรนำ มีหลักการอ่าน ดังนี้

ก. อักษรสูงนำอักษรต่ำเดี่ยว อักษรต่ำเดี่ยว มี ๑๐ ตัว คือ ง ญ ย ณ น ม ร ล ฬ ว เวลาอ่านต้องออกเสียงพยัญชนะตัวหลังให้มีเสียงสูงตามเสียงอักษรนำนั้น เช่น

สมอง อ่านว่า สะ - หมอง

ขยะ อ่านว่า ขะ - หยะ

ข. อักษรกลางนำอักษรต่ำเดี่ยว เวลาอ่านต้อง
ออกเสียงพยัญชนะตัวหลังตามเสียงอักษรกลางที่นำหน้านั้น
เช่น

จรวด อ่านว่า จะ - หรวด

อร่อย อ่านว่า อะ - หร่อย

ค. อักษรสูงนำอักษรต่ำคู่ อักษรต่ำคู่ คือ ค ฅ ม ช
ณ ซ ท ฒ ท ฐ พ ภ ฟ ฮ เวลาอ่านไม่ต้องออกเสียง
พยัญชนะตัวหลังตามเสียงอักษรสูงนั้น เช่น

สภา อ่านว่า สะ - พา

เพชฌุ อ่านว่า พะ - เซิน

ง. อักษร อ นำ ย เวลาอ่านไม่ต้องออกเสียง อ
เพราะตัว อ เป็นอักษรนำแต่ต้องออกเสียง ย ให้เป็นเสียงกลาง
ตามเสียงตัว อ

จ. อักษร ห นำอักษรต่ำเดียว ไม่ต้องออกเสียงสระ
อะ แบบอักษรนำ แต่ต้องออกเสียงตามเสียง ห เช่น ใหญ่
หรือ เหนือ หรุ เป็นต้น

๗.๑.๔ หลักการอ่านคำแผลง

คำแผลง คือ คำที่ดัดแปลงจากคำพยางค์เดียว
เป็นคำ ๒ พยางค์ เพื่อความไพเราะ โดยยังคงความหมายเดิม
ซึ่งมีหลักการอ่านดังนี้

ก. คำเพลงที่มีอักษรควบ คือ คำที่
เพลงหรือคำใหม่ที่เพลงมาจากคำเดิมและมีพยัญชนะควบ
ร ล ว ประสมอยู่ เช่น

ตรัส เพลงเป็น คำรัส อ่านว่า ดำ - หรั่ง

อ่านเพิ่มเติมนะ

คำเพลงที่เป็นอักษรควบ
ต้องอ่านออกเสียงพยางค์นัล
ของคำเพลงให้เหมือนกับคำเดิม
และคำเพลงจะต้องมี ๒ พยางค์
เหมือนเดิมจะ

ข. คำเพลงที่ไม่มีอักษรควบ คือ คำที่
เพลงหรือคำใหม่ที่เพลงมาจากคำเดิมแต่ไม่มีพยัญชนะควบ
ร ล ว ประสมอยู่เช่น

แจก แผลงเป็น จำแนก อ่านว่า จำ - แนก

เดิน แผลงเป็น ดำเนิน อ่านว่า ดำ - เนิน

๗.๑.๕ หลักการอ่านคำพ้อง

คำพ้อง คือ คำที่มีรูปหรือเสียงเหมือนกัน แต่มีความหมายต่างกัน

หลักการอ่านคำพ้อง มีดังนี้

ก. คำพ้องรูป ได้แก่ คำที่มีรูปเหมือนกัน แต่มีความหมายต่างกัน และออกเสียงต่างกัน เช่น

แซม อ่านว่า แซม แปลว่า ชื่อพรรณไม้ชนิดหนึ่ง

แซม อ่านว่า สะ - แม แปลว่า คนเขมร

ข. คำพ้องเสียง ได้แก่ คำที่มีเสียงเหมือนกัน แต่เขียนต่างกันและมีความหมายต่างกัน เช่น

กาฬ อ่านว่า กาน แปลว่า ดำ

กาญจน์ อ่านว่า กาน แปลว่า ทอง

อ่านเพิ่มน่องนะ

การอ่านคำพ้องให้เข้าใจถูกต้อง คือ

๑. ต้องทราบความหมายที่ต่างกัน
ของคำนั้น

๒. ต้องออกเสียงให้ตรงกับ
ความหมายของคำนั้น ๆ

๓. ต้องดูบริบท
หรือคำแวดล้อมในประโยคนั้น ๆ

๗.๑.๖ หลักการอ่านตัว ท

ก. อ่านออกเสียงเป็นเสียง ท เช่น

มณฑา อ่านว่า มน - ทา

มณฑีร อ่านว่า มน - เทียน เป็นต้น

ข. อ่านออกเสียงเป็นเสียง ด เช่น

มณฑป อ่านว่า มน - ดบ

บัณฑิต อ่านว่า บัณ - ดิต เป็นต้น

อ่านเพี้ยนบ่อยๆ

การอ่านตัว ท ที่เป็นเสียง ท นั้น
คำนั้นๆ สามารถเป็นได้
ทั้งคำเป็นและคำตาย

แต่

การออกเสียง ท ที่เป็นเสียง ด นั้น
คำนั้น ๆ จะต้องเป็นคำตายเท่านั้น

อ่านเพื่อบรรณ:

คำเป็น คือ

คำที่ประสมสระเสียงยาว

ในแม่ ก กา (คำที่ไม่มีตัวสะกด)

คำที่มีตัวสะกดในแม่ กง กน

กม เกย และเกอว

คำที่ประสมตัวสระ อำ ไอ

โอ เอา

คำตาย คือ

คำที่ประสมตัวสระเสียง

สั้นในแม่ ก กา

คำที่มีตัวสะกดในแม่ กก กต กบ

๗.๑.๗ หลักการอ่านตัว ฤ

ก. อ่านออกเสียง เรอ เช่น

ฤกษ์ อ่านว่า เริก

ข. อ่านออกเสียง ริ เมื่อตามหลัง
พยัญชนะ ก ด ต ท ป ศ ส เช่น

ศฤงคาร อ่านว่า สะ - หริง - คาน

ทฤษฎี อ่านว่า ทริด - สะ - ดี เป็นต้น

อ่านเพี้ยนบ่อยๆ

การอ่านออกเสียง ฤ เป็นเสียง ริ
ได้ก็ต่อเมื่อ

๑. เมื่อตัว ฤ เป็นพยางค์หน้าของคำ

และมีตัวสะกด ได้แก่คำว่า

ฤณ อ่านว่า ริน

ฤทธา อ่านว่า ริด - ทา

ฤทธิ์ อ่านว่า ริด

ฤชชา อ่านว่า ริด - สะ - ชา

๒. เมื่อประสมกับตัว ก ด ต ท ป ศ ส เช่น

ก กฤตชา อ่านว่า กริด - ตี - ชา

ป ปฤจฉา อ่านว่า ปริด - ฉา

